

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret i Helse Sør-Øst RHF	22. juni 2022

Sak 071-2022

Tertialrapport 1 2022 for regionale byggeprosjekter

Forslag til vedtak:

Styret tar status per første tertial 2022 for regionale byggeprosjekter til etterretning.

Hamar, 15. juni 2022

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

Styresaken har som formål å redegjøre for status per første tertial 2022 for de regionale byggeprosjektene i Helse Sør-Øst RHF.

I saken inngår en kort beskrivelse av prosjektene, og en vurdering av situasjonen med særlig henblikk på risikoområder og avvik.

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Oversikt over prosjektene

Figur 1: Oversikt regionale byggeprosjekter i Helse Sør-Øst, per første tertial 2022

Overordnet status og risikovurdering per første tertial 2022

Tabell 1 viser status per første tertial 2022 for de regionale byggeprosjektene, hvor styret har godkjent oppstart av konseptfase eller påfølgende faser.

Prosjektnavn	Planfase	Prosjekteier	Fremdrift	Økonomi	Kvalitet	Risiko *	Totalt **	Styresak HSØ
Nytt sykehus i Drammen, Vestre Viken HF	Gjennomføringsfase	RHF						sak 017-2019
Nybygg psykisk helsevern i Kristiansand, Sørlandet sykehus HF	Gjennomføringsfase	RHF						sak 038-2020
Oslo storbylegevakt, Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Ekstern partner						sak 011-2019, 009 -2020
Radiumhospitalet, Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	RHF						sak 097-2019
Livsvitenskapsbygget, Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Ekstern partner						sak 099-2021, 069-2021
Nye Aker og Nye Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus HF	Forprosjektfase	RHF						sak 063-2020, 124-2020
Ny sikkerhetspsykiatri, Oslo universitetssykehus HF	Forprosjektfase	RHF						sak 070-2017, 010-2018
Utbygging somatikk Skien, Sykehuset Telemark HF	Forprosjektfase	HF						sak 132-2020
Samling av sykehusbasert psykisk helsevern, Akershus universitetssykehus HF	Forprosjektfase	HF						sak 133-2020
Kreft- og somatikkbygg, Akershus universitetssykehus HF	Konseptfase	HF						sak 120-2021
Akuttbygg Kristiansand, Sørlandet sykehus HF	Konseptfase	HF						sak 142-2021
Byggetrinn 3, Sunnaas sykehus HF	Konseptfase	HF						sak 117-2021
Viderutvikling av Sykehuset Innlandet HF	Konseptfase	RHF						sak 058-2021

* Risiko vurderes opp mot risikomatriksen for prosjektet og den planfasen prosjektet befinner seg i

** Kolonnen viser en totalvurdering av fremdrift, økonomi, kvalitet og risiko

Tabell 1: Overordnet status for regionale byggeprosjekter per første tertial 2022

I totalvurderingen er fire av prosjektene vurdert å inneha et samlet risikobilde som medfører behov for spesiell oppmerksomhet:

- **Nytt sykehus i Drammen, Vestre Viken HF**

Prosjektet er i gjennomføringsfase og i full produksjon. Majoriteten av entreprisekontraktene er inngått, eller under kontrahering. Det arbeides med å hente inn forsinkelse som oppstod etter endring av fundamenteringsløsning tidlig i byggeperioden. Prosjektet har i perioden gjennomført en usikkerhetsanalyse av investeringskostnad, som viser en forventet kostnad over godkjent styringsramme. Styret har blitt underrettet om forholdet i styresak 041-2022; *Vestre Viken HF, Nytt sykehus i Drammen. Kontraktsmessige forhold*. Det er også en risiko for at krigen i Ukraina vil påvirke prosjektets fremdrift og kostnader blant annet på grunn av utfordringer med leveranser av stål. Prosjektet prioriterer arbeidet med å redusere risikoen for forsinkelser og merkostnader i den videre gjennomføringen.

- Livsvitenskapsbygget, Oslo universitetssykehus HF**
 Nytt bygg for livsvitenskap skal huse store deler av fagmiljøene for livsvitenskap ved Universitetet i Oslo og Klinikk for laboratoriemedisin ved Oslo universitetssykehus HF. Livsvitenskapsbygget er et stort og komplekst prosjekt, med mange kontrakter og grensesnitt. Kostnadsutviklingen i første tertial har vært negativ, og det er risiko for at prosjektet overskrider godkjent styringsramme. Årsakene er flere, men risikoen kan i hovedsak tilskrives ettervirkninger av koronasituasjonen, ekstraordinær markedsutvikling i bygg- og anleggsmarkedet og krigen i Ukraina. Prosjektet fikk godkjenning til å inngå entrepriser for klimaskall for bygget slik at fremdriften kan holdes og det som er bygget så langt, blir beskyttet. Prosjektet vil vurdere kontraktstrategien på nytt, med hensikt å finne en mest mulig kostnadseffektiv gjennomføringsmodell. Dette kan medføre en forsinket ferdigstilling av bygget.
- Nye Aker og Nye Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus HF**
 Prosjektet er i forprosjektfase. Det er i 1. tertial gjennomført et omfattende arbeid med prosjektutvikling, arealoptimalisering og kostnadstilpasninger som viser forbedring av arealeffektivitet og prosjektkostnader. Den gjennomførte kvalitetssikringen av arealer for Nye Aker og Nye Rikshospitalet har gitt gode innspill i bearbeiding av prosjektene, og en rekke av de foreslåtte tiltakene er innarbeidet. Markedsusikkerhet og arealutviklingen i prosjektet gir press på prosjektets styringsramme. Gjenstående risikoer i forprosjektet er blant annet om prosjektet sammen med Oslo universitetssykehus HF klarer å prioritere innenfor styringsrammen. Beslutningen om statlig plan har bidratt til å redusere risiko knyttet til regulering, men det er fortsatt risiko for at planmyndighetene vil pålegge utbygger kostnadskrevenne rekkefølgetiltak.
- Radiumhospitalet, Oslo universitetssykehus HF**
 Prosjektet er i gjennomføringsfase. Forsinkelser som oppsto i tidligere perioder, har medført forsinket oppstart av tekniske entrepriser og større grad av parallelle aktiviteter. Isolert sett vil dette kunne medføre økte kostnader, men totalt sett er det vurdert som best å jobbe for ferdigstilling i henhold til opprinnelig plan. Igangsatte tiltak gir bedret arbeidsflyt. I tillegg kan markedsituasjon med økte materialkostnader og transport/shipping utfordre styringsrammen.

Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Styret ba i forbindelse med sak 026-2022; *Tertialrapport 3 2021 for regionale byggeprosjekter* om at rapportering på HMS-indikatorer for den samlede porteføljen inkluderes i kommende rapporteringer.

Det er utarbeidet et notat som beskriver hvordan oppfølging av byggherreforskriften med sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i sykehusbyggprosjekter følges opp der hvor Sykehusbygg HF har prosjektledelsen på vegne av Helse Sør-Øst RHF. Denne følger vedlagt (vedlegg 1).

Notatet understøtter at det arbeides godt med arbeidsmiljø, smittevern og samfunnsansvar i de regionale byggeprosjektene. Dessverre har det i perioden vært fraværsskader knyttet til

arbeid på byggeplassene ved Nytt sykehus i Drammen og Radiumhospitalet, hvorav en alvorlig skade. H-verdien¹ i disse prosjektene er henholdsvis 4,76 og 5,3. Det tredje prosjektet i gjennomføringsfase, prosjekt Nybygg psykisk helsevern i Kristiansand, har null i H1-verdi både i perioden og akkumulert for prosjektet.

Helse Sør-Øst RHF vil jobbe sammen med prosjektorganisasjonen for å få frem en rapportering på HMS-indikatorer for den samlede porteføljen. Det er imidlertid ikke standardisert rapportering per prosjekt i dag, slik at dette må harmoniseres for å få frem indikatorer for porteføljen. Målsetningen er å få dette innarbeidet fra neste tertialrapportering.

Utvikling av byggekostnader – Risikoanalyse og markedsutvikling

Også i første tertial registrerer prosjektene økte materialpriser. Nytt i denne perioden er krigen i Ukraina, som særlig har medført økte kostnader og leveranseutfordringer for stålkonstruksjoner. I tillegg påvirker den globale markedssituasjonen energipriser, shipping og generell ressurstilgang, og den generelle usikkerheten i markedet er meget høy. For prosjekter som Radiumhospitalet, Nytt sykehus i Drammen og Livsvitenskapsbygget har dette medført høyere kostnader for enkelte kontrakter enn opprinnelige estimert. For å håndtere prisveksten i byggevare- og entreprenørmarkedet indeksreguleres byggeprosjektene styringsrammer årlig med en sykehusbyggindeks, jamfør avsnitt 7.4 i Finansstrategien for Helse Sør-Øst. Indeksen kompenserer imidlertid ikke fullt ut for prisveksten i dagens marked, som først og fremst kommer på bygningsmessige varer. Helse Sør-Øst RHF mottar videre en justering av årlige budsjetter – bevilgning og lån - basert på statsbudsjettets deflator. Denne ligger lavere enn både den overnevnte indeks for byggeprosjektene, og den reelle prisveksten. Byggeprosjektene har derfor medført en økt belastning på foretaksgruppens økonomi de siste to årene.

Ved behandling av styresak 026-2022; *Tertialrapport 3 2021 regionale byggeprosjekter*, ba styret om en særskilt risikovurdering av dagens markedssituasjon og materialkostnader for den samlede porteføljen av byggeprosjekter. Eksterne analysemiljøer bistår det regionale helseforetaket i arbeidet, og resultatene legges frem for styret 22. juni, jamfør sak 070-2022; *Regionale byggeprosjekter – markedsrisiko og risikoreduserende tiltak*.

Prosjekter i gjennomføringsfase – status per første tertial 2022

Nytt sykehus i Drammen, Vestre Viken HF

Styret behandlet i sak 017-2019; *Forprosjektrapport for Nytt sykehus i Drammen VVHF*, og besluttet å igangsette bygging av nytt sykehus på Brakerøya med en styringsramme på 9 966 millioner kroner (P50-estimat, prisnivå desember 2017). I dette beløpet inngår kostnader for stråleterapi og ikke-byggnær IKT. Tomteerverv skal ikke finansieres innenfor styringsrammen. Forventet tidspunkt for idriftsettelse er mai 2025.

---

¹ **H-verdi** viser hyppighet av arbeidsulykker som er så alvorlige at det medfører fravær fra arbeid/arbeidsplassen. Skadefrekvens/hyppighet defineres som antall arbeidsulykker med fravær pr 1.000.000 arbeidede timer.

Bilde 1: Oversiktsbilde Nytt sykehus i Drammen, april 2022

Bilde 2: Nytt sykehus i Drammen (illustrasjon), sett fra Drammensfjorden

Fremdrift

Som tidligere redegjort for, jobber prosjektet etter en revidert fremdriftsplan, med mål om å hente inn forsinkelser som fulgte med problemer med fundamenteringsarbeidene tidlig i prosjektet, i løpet av 2022. Tiltaket ble iverksatt i en periode hvor forventede kostnader var innenfor styringsrammen, og bemanningen på arbeidsplassen var lav. Ved utgangen av første kvartal har prosjektet holdt denne planen, med unntak av arbeider på bygg for poliklinikk som ligger ca. én måned etter plan. Krigen i Ukraina har skapt problemer med leveranser av materiell (stål) til bærende konstruksjoner for to bygg. Alternative leverandører er allokert, men hendelsen kan likevel medføre risiko for noe forsinkelse. En eventuell forsering for å hente inn forsinkelsen kan medføre ytterligere merkostnader, men vil vurderes dersom risikoen for tilleggskostnader på tilstøtende entrepriser ved forsinkelser blir stor.

Økonomi

Økonomisk oversikt for prosjekt Nytt sykehus i Drammen, Vestre Viken HF fremkommer av tabell 2 under.

Tabell 2: Status økonomi, prosjekt Nytt sykehus i Drammen, Vestre Viken HF, tall i millioner kroner.

Totalt for prosjektet				Akkumulert for prosjektet		Inneværende tertial		2022
Styringsramme (P50, prisnivå 12-2017) Sak 017-2019	Styringsramme prisjustert 31.12.2021	Sluttprognose	Forpliktet	Planlagt kostnad	Virkelig kostnad	Periodebudsjet	Faktisk i perioden	Årsbudsjett
9.966	11.620*	**	7.391	3.010	2.977	654	595	2.530

Alle beløp i tabellen rapporteres inklusive ikke-byggnær IKT.

Virkelig kostnad inkluderer kostnadspådrag fra oppstart av forprosjekt januar 2018.

* I henhold til styresak 133-2021; *Vestre Viken HF – Nytt sykehus i Drammen, inntruffet risiko*, rapporteres kostnader til blant annet endret fundamenteringsløsning utenfor styringsrammen.

** Prosjektet har gjort en gjennomgang av kostnadsestimatet med påfølgende usikkerhetsanalyse av investeringskostnad. Resultatene fra analysen viser at forventet sluttkostnad ligger over godkjent styringsramme. Prosjektet jobber med å identifisere kostnadsreducerende tiltak. Det er tett dialog mellom prosjektstyret og prosjekteier i den forbindelse.

Hovedaktiviteter i perioden

I første tertial har råbyggsarbeider for sentralbygget og arbeidene med entreprisen «tett hus» kommet godt i gang. For sentralbygg øst er råbygg i poliklinikk ferdig, og for behandlingsbygg er dekket over plan 3 ferdigstøpt. I sentralbygg vest er råbygg poliklinikk og behandlingsbygg under bygging.

Arbeider med entreprisen «tett hus» for poliklinikk øst startet opp i mars. Det er oppnådd enighet om sluttoppgjør for betongarbeider for kjeller.

Arbeidene med gang- og sykkelbro over ny hovedvei til sykehuset ferdigstilles i neste periode. Arbeidene med vann- og avløpsledning fra Brakerøya i sjøen over til Solumstrand renseanlegg er i hovedsak ferdigstilt i perioden. Entreprisen for grunnarbeid, og vann og avløp er startet.

I perioden er totalentreprisen psykiatribygg, kontrakt for pasientsignal og internt høyspentanlegg kontrahert, mens innstilling for totalentreprisen adkomstbygg er behandlet.

Kontrahering av følgende entrepriser pågår, og skal kontraheres andre tertial 2022:

- Atkomstbygg
- Helikopterplattform
- Innvendige arbeider sengebygg
- Byggutstyr sentralbygg
- Nødnett
- Meldingsvarsler
- Flere pakker for medisinteknisk utstyr

Hovedaktiviteter neste periode

- Åpning av ny tilførselsvei til sykehustomten og gang- og sykkelvei skjer 1. juni.
- Råbyggsarbeidene for sentralbygg
- Oppstart arbeider på sengebygg
- Etablering av offentlig infrastruktur i Helsegata
- Ferdigstille taktplanlegging etter Lean-modell

Risiko

De vesentligste risikoene anses å være:

1) *Forsinkelser som følge av krigen i Ukraina*

Som følge av krigen i Ukraina har det oppstått utfordringer med å få levert stålprofiler til bærende konstruksjoner. Det er funnet alternative leverandører, men dette har medført forsinkelser på kort sikt, som også kan påvirke samlet fremdrift.

2) *Fremdriftsutfordringer med råbygg*

Det er fortsatt krevende å holde fremdriften på råbyggentreprisen for sentralbygg vest, noe som kan påvirke påfølgende entrepriser dersom det blir forsinkelser. Foreløpig går arbeidene etter fremdriftsplan, men situasjonen med stålleveranser har medført økt usikkerhet.

3) *Finansiering av gang- og sykkelveg under Strandveien*

I rekkefølgebestemmelse i detaljreguleringen for sykehuset er det krav om å etablere gang- og sykkelveg under Strandveien. Dette tiltaket inngår ikke i kalkylene fra forprosjektet. Prosjektet skal gå i dialog om kostnadsdeling med eier av den tilstøtende eiendommen Tomtegata 64, som også har fått det samme rekkefølgekravet.

4) *Ekstraordinær prisvekst i byggevaremarkedet*

Koronasituasjonen har medført en høy prisvekst på byggevarer, blant annet på stål og trelast. I løpet av 2. tertial 2022 mottas tilbud på de gjenstående større entreprisene, og usikkerheten knyttet til markedsprisene reduseres ved at kontraktsfestede beløp innarbeides i budsjettene.

Prosjekt Nybygg psykisk helsevern i Kristiansand, Sørlandet sykehus HF

Styret behandlet i sak 038-2020; *Sørlandet HF - forprosjektrapport nybygg psykisk helsevern i Kristiansand*, og besluttet å igangsette bygging på sykehusområdet Eg i Kristiansand. Prosjektet har en styringsramme på 898 millioner kroner (P50-estimat, prisnivå desember 2019).

Nybygget for psykisk helsevern som skal romme 70 døgnbehandlingsplasser for voksne og ti døgnplasser for barn og ungdom. I tillegg inneholder bygget akuttmottak, poliklinikk og nødvendige støtteareal som kontorarbeidsplasser med mer. Bygget oppføres på helseforetakets tomt sør for det eksisterende sykehuset på Eg. Forventet idriftsettelse er april 2023.

Bilde 3: Foto fra byggeplassen, Nybygg psykisk helsevern i Kristiansand, april 2022.

Bilde 4: Illustrasjon av det ferdige bygget, Nybygg psykisk helsevern i Kristiansand.

Fremdrift

Byggingen av Nybygg psykisk helsevern Kristiansand går som planlagt, og ligger til dels foran plan. I perioden har prosjektet oppnådd milepælene «mekanisk ferdigstilt» for tre av fire fløyer. Samhandlingen mellom totalentreprenøren, Sykehuspartner HF, Sørlandet sykehus HF og byggherrens prosjektorganisasjon beskrives som bra. Prosjektet har mottatt varsel fra entreprenørene om mulige krav om økt kompensasjon og tidsforlengelse som følge av koronapandemi, krig i Ukraina og mulig streik. Eventuelle økonomiske konsekvenser av disse varslede forhold vil forsøkes avklart i løpet av neste periode, og prosjektet vil legge opp til god planlegging av den gjenstående delen av prosjektet, med sikte på å redusere eventuelle ulemper. Det arbeides med ferdigstilling av utomhus i atrier og stillehager, mens utomhusarbeidet rundt bygget er i oppstartsfasen.

Prosjektet er i rute for oppstart test- og prøvedrift 3. oktober 2022. Oppstart av pasientbehandling planlegges til april 2023.

Økonomi

Økonomisk oversikt for prosjekt Nybygg psykisk helsevern i Kristiansand, Sørlandet sykehus HF, fremkommer av Tabell 3.

Tabell 3: Status økonomi, prosjekt Nybygg psykisk helsevern i Kristiansand, Sørlandet sykehus HF, tall i millioner kroner.

Totalt for prosjektet				Akkumulert for prosjektet		Inneværende tertial		2022
Styringsramme (P50, prisnivå 122019) Sak 038-2020	Styringsramme prisjustert 31.12.2021	Sluttprognose	Forpliktet	Planlagt kostnad	Virkelig kostnad	Periode-budsjett	Faktisk i perioden	Årsbudsjett
898	964	964	887	743	738	110	100	290

Alle beløp i tabellen rapporteres inklusive ikke-bygg nær IKT, kostnad for forprosjektfasen inngår også i styringsrammen (P50-estimat). Virkelig kostnad inkluderer kostnadspådrag fra vedtatt konsept 06-2017, total kostnad for forprosjektfasen var 76 millioner kroner.

Det er ingen vesentlige avvik for inneværende år. Bestilte og planlagte endringer i totalentreprisen, samt kostnadspådrag på bestillinger av funksjonsutstyr, kommer noe senere enn periodisert i budsjett. Oppsummert er det ingen vesentlige avvik, og det vurderes ikke å ha betydning for prosjektets styringsramme.

Hovedaktiviteter i perioden

- Innredningsarbeider på byggeplass, og mekanisk ferdigstilling av fløy 2, 3 og 4
- Oppstart testing av tekniske komponenter
- Kontrollbefaringer og tilhørende utbedring og feilretting
- Utomhusarbeid
- Planlegging av slutfase og overtagelse
- Planlegging av prøvedrift
- Anskaffelse løst inventar (møbler fløy 4 og dekontaminator)
- Kontrahering av kunstnere

Hovedaktiviteter neste periode

- Mekanisk ferdigstilling av fløy 1 og andre etasje
- Utbedring av feil og mangler fra kontrollbefaringer i fløyene
- Fortsette testing av fløyene
- Utomhus arbeid
- Anskaffelse løst inventar
- Gjennomgang skisseprosjekt på kunst
- Planlegging og medvirkningsprosesser for innflytting og ibrukstakelse

Risiko

De vesentligste risikoene anses å være:

1) Leveransetilgang som følge av krig i Ukraina

Krigen skaper følgekonskvenser som nedstenging, stopp i produksjon og handel av varer og tjenester fra Ukraina, samt restriksjoner og blokader som også rammer andre land. Det er en risiko for at utstyr- og ressurstilgangen vil kunne få konsekvenser for ferdigstillingen av prosjektet.

2) *Følger av koronasituasjonen*

Prosjektet har etablert gode smittevernstiltak på byggeplass. Overordnet består dette av økt renhold, inndeling i kohorter og økt omfang av digitale møter. Som en følge av pandemien fremmet entreprenør krav om fristforlengelse. Saken er nå omforent med entreprenør og innarbeidet i prognose, uten konsekvenser for fremdrift.

3) *Tidligere utflytting av brakkeriggene enn planlagt*

Prosjektet ser på muligheten for å kunne flytte ut av brakkeriggene tidligere enn planlagt ved å flytte gjenværende personell over til andre etasje i nybygget. Prosjektet vil kunne spare kostnader samt få testet ut lokalene i forkant av innflytting. Beslutning vedrørende dette planlegges før sommerferien 2022.

Prosjekt Radiumhospitalet, Oslo universitetssykehus HF

Styret behandlet i sak 097-2019; *Oslo universitetssykehus HF - forprosjektrapport nytt klinikkbygg og protonsentere ved Radiumhospitalet*, med en styringsramme på 3 302 millioner kroner for nytt klinikkbygg og 1 541 millioner kroner for protonsentere (P50-estimat, prisnivå januar 2018). Forventet tidspunkt for idriftsettelse er april 2024.

Bilde 5: Dronebilde fra byggeplass ved Radiumhospitalet, april 2022

Bilde 6: Illustrasjon av vestibyle- og kaféområde i nytt klinikk- og protonsentersenter, Radiumhospitalet

Fremdrift

I perioden har produksjonen på byggeplass vært god. Det er i perioden iverksatt tiltak for å forbedre fremdriften som følge av tidligere forsinkelser. Fremdriften ligger noe bak plan, men tiltak er iverksatt. Dette er ikke vurdert som kritisk, og samlet sett er fremdriften i prosjektet god.

Arbeid med samlet plan for slutfasen er videreført, og planen ble godkjent i styret til Oslo universitetssykehus HF medio april og deretter behandlet i prosjektstyret. Planen legger opp til eierskifte mellom prosjektorganisasjonen og Oslo universitetssykehus HF 30. mars 2024, og endelig ferdigstilling 24. april 2024 i samsvar med tidligere vedtatt ferdigstillingsdato. Oppstart av protonsentersenteret fases inn gradvis grunnet særskilte rutiner for oppstart og opplæring.

Økonomi

Prosjektets samlede prognose i henhold til styringsrammen.

Tabell 4: Status økonomi, prosjekt Radiumhospitalet, Oslo universitetssykehus HF, tall i millioner kroner.

	Totalt for prosjektet				Akkumulert for prosjektet		Inneværende tertial		2022
	Styringsramme (P50, prisnivå 012018) Sak 097-2019	Styringsramme prisjustert 31.12.2021	Slutt-prognose	Forpliktet	Planlagt kostnad	Virkelig kostnad	Periode-budsjett	Faktisk i perioden	Års-budsjett
Nytt klinikkbygg	3.302	3.792	3.792	2.425	1.266	1.268	227	193	1.010
Protonsentersenter	1.541	1.772	1.772	1.311	604	607	66	116	295
SUM	4.843	5.564	5.564	3.737	1.870	1.875	293	309	1.305

Alle beløp i tabellen rapporteres inklusive ikke-bygg nær IKT.

Virkelig kostnad inkluderer kostnadspådrag fra oppstart av forprosjekt april 2019.

Samlet er akkumulert virkelig kostnad marginalt over akkumulert planlagt kostnad.

Avviket mellom budsjett og faktiske kostnader inneværende tertial skyldes blant annet at det er utbetalt forskudd for leveranse av aluminiumsprodukter til fasaden, som følge av en spesiell markedssituasjon for denne typen produkter. Det er gitt bankgaranti fra leverandør tilsvarende leveransen. Tiltaket innebærer at produksjonskapasitet for viktige materialleveranser til fasadearbeidene reserveres og øremerkes til prosjektet, selv om den fysiske leveranse ligger et stykke fram i tid. I tillegg er det økt kostnadspådrag til prosjektering, og en forskyvning av planlagte kostnader for tekniske entrepriser som har fått utsatt oppstart iht. den nylig reviderte fremdriftsplan.

Hovedaktiviteter i perioden

I perioden er det i hovedsak arbeidet med oppfølging og drift av pågående byggearbeider, kontraheringer og samhandling med entreprenørene.

En større anskaffelse for innvendige arbeider måtte avlyses på grunn av en utfordrende markedssituasjon med lav konkurranse og høye priser. Anskaffelsen ble delt i flere kontrakter, som igjen er delt opp i mindre arbeidspakker. Dette har skapt en vesentlig forbedret konkurransesituasjon, samt bedre styring på byggeplass.

En stor del av det medisintekniske utstyr er kontrahert. Anskaffelse av medisintekniske utstyr gjennomføres i nært samarbeid med Oslo universitetssykehus HF.

Prosjektorganisasjonen har i perioden blitt samlokalisert i Montebello terrasse, slik at brakkeriggen er utvidet for å ta imot flere håndverkere.

Det har i perioden vært stort fokus på arbeid med samlet plan for sluttfasen, og godkjenning av denne planen som et viktig premissdokument for overlevering til driftsorganisasjonen og ferdig sykehus.

Hovedaktiviteter neste periode

- Videreføre arbeid på byggeplass
- Videre dialog med tekniske entreprenører vedrørende fremdriftsplan
- Implementering av ny versjon av prosjektstyringssystemet
- Kunngjøring og kontraktsigneringer for kontrakter relatert til utstyrsanskaffelser
- Fortsette medvirkningsprosessen med Oslo universitetssykehus HF i henhold til plan
- Planlegging og koordinering av ikke-bygg nær IKT

Risiko

De vesentligste risikoene anses å være:

- 1) *Stram fremdrift og følgekonskvenser av forsinkelser med grunnarbeid*
Forsinkelser i grunnarbeidene og råbygg har medført forsinket oppstart av tekniske entrepriser og større grad av parallelle aktiviteter. Risikoen er redusert i perioden, som følge av avklaringer og endringer i avtalen med entreprenør.
- 2) *Kostnadsøkning som følge av vesentlig prisøkning på råvarer og transport*
I perioden har risikoen for økte materialkostnader blitt forsterket som en konsekvens av makroøkonomiske forhold knyttet til markedssituasjonen for energi, krigen i Ukraina og covid-19. Flere av entreprenørene har varslet om vesentlige prisøkning på råvarer og transport/shipping. Dette kan utfordre prosjektets styringsramme. Prosjektet reviderer og kvalitetssikrer kuttliste og vurderer gjennomføringsstrategier for anskaffelser som risikoreduserende tiltak.

Prosjekt Oslo storbylegevakt, Oslo universitetssykehus HF

Bilde 7: Oslo storbylegevakt, bilde fra 20. april 2022

Prosjektet Oslo storbylegevakt omfatter etablering av nytt bygg for Oslo storbylegevakt på Aker sykehusområde. Overordnet bestiller av prosjektet er Oslo kommune ved byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester. Overordnet utfører er byrådsavdeling for næring og eierskap. Operativ utfører er Oslobygg KF. Prosjektet omfatter 26.000 kvadratmeter storbylegevakt. Oslo universitetssykehus HF skal leie ca. 55 prosent av arealene, inklusive en andel av fellesarealene. Det resterende arealet skal benyttes av Helseetaten i Oslo kommune. Forventet overlevering fra Oslobygg KF til Oslo universitetssykehus HF planlegges mai 2023.

Bilde 8: Illustrasjon Oslo Storbylegevakt med hovedinngangen i midten av bildet

Fremdrift

Prosjektet er i byggefase, og storbylegevakten skal være i operativ drift i andre kvartal 2023. Overlevering for prøvedrift fra Oslobygg KF til Oslo universitetssykehus HF planlegges mai 2023. Det pågår dialog med Oslo kommune om endelig tidspunkt for idriftsettelse. Prosjektet følger planlagt fremdrift.

Økonomi

Prosjektets prognose er innenfor styringsrammen. Det er totalt påløpt 1 712 millioner kroner, noe som er ca. 1,6 millioner kroner mer enn planlagt. Lønns- og prisstigning utgjør den største økonomiske usikkerheten i prosjektet. Krigen i Ukraina utgjør en viss usikkerhet for prosjektet, men er i første omgang knyttet opp mot leveranser på råvarer som stål, og prosjektet er ikke spesielt utsatt. Tilsvarende er det noe leveringsusikkerhet på enkeltleveranser fra Kina, og det jobbes med å hindre at dette får konsekvenser. Dette kan gi konsekvenser for fremdrift i produksjon og økonomiske konsekvenser, men har så langt ikke hatt konkrete påvirkninger på prosjektet.

Endelig fordeling av kostnadene mellom Oslo universitetssykehus HF og Oslo kommune skal skje ved ferdigstillelse. Anslått fordelingsbrøk vil være om lag 55/45 prosent. Fordelingen og prosjektets totale styringsramme er som følger:

Omsorgsbygg Oslo KF	1 285,8 millioner kroner
Oslo universitetssykehus HF	1 548,6 millioner kroner
Prosjektets styringsramme (P50-estimat)	2 834,4 millioner kroner

Oslo universitetssykehus HF sin andel er i henhold til vedtak i styret i Helse Sør-Øst RHF i sakene 011-2019 og 009 -2020, justert slik at Oslo universitetssykehus HF kan anskaffe noe utstyr innenfor eksisterende avtaler i foretaksgruppen, og ikke gjennom avtalen med kommunen.

Hovedaktiviteter i perioden

Både prosjekteringsleveransene og produksjon på byggeplassen er i henhold til gjeldende fremdriftsplan.

Hovedaktiviteter neste periode

Fortsatt produksjon på byggeplass i henhold til gjeldende fremdriftsplan.

Koordinering av utstyrsleveranser i nært samarbeid med Oslo universitetssykehus HF.

Risiko

Den økonomiske usikkerheten i prosjektet er vurdert som lav.

Prosjekt Livsvitenskapsbygget, Oslo universitetssykehus HF

Prosjektet for nytt livsvitenskapsbygg vil understøtte målbildet for videreutviklingen av Oslo universitetssykehus HF, og skal bidra til tidligere realisering av faglige og økonomiske gevinster fra samling av laboratoriemiljøet. Nytt bygg for livsvitenskap skal realiseres som et anlegg for utstrakt tverrfaglig samhandling, teknologisk avansert utstyr og utvikling av forskningsmiljø på tvers av fagområder og disipliner. Universitetet i Oslo skal benytte ca. 70 prosent av arealene, og klinikk for laboratoriemedisin ved Oslo universitetssykehus HF skal benytte de øvrige 30 prosent av bygget. Statsbygg er byggherre for Livsvitenskapsbygget på vegne av Kunnskapsdepartementet. Det innebærer at Statsbygg ivaretar all prosjektering og bygging, inkludert arealer øremerket Oslo universitetssykehus HF som leietaker. Styret behandlet etter utgangen av andre tertial 2021 sak 099-2021; *Oppfølging av sak 069-2021 Samlokalisering av deler av Oslo universitetssykehus HF's virksomhet med Universitetet i Oslo i Livsvitenskapsbygget.*

Bilde 9: Foto fra byggeplass Livsvitenskapsbygget, mars 2022

Bilde 10: Illustrasjon av Livsvitenskapsbygget.

Hovedaktiviteter i perioden

- Inngåelse av gjennomføringsavtale for klimaskall iht. mandat fra prosjektstyret
- Arbeid med medvirkning for ferdigstilling av romprogram og romfunksjonsprogram Oslo universitetssykehus HF. Arbeid med prosjektering og videre utvikling av entrepris kontraktene i ulike samspillprosesser
- Produksjon på råbygg og gang- sykkelveg langs ring 3

Hovedaktiviteter i neste periode

- Arbeid med vurderinger av kontraktstrategi, kostnadsreduksjoner og videre plan for prosjektet
- Gjenstående medvirkningsprosesser
- Videre prosjektering og utvikling av entrepriser - utendørs og innvendige arbeider
- Fortsettelse av byggearbeider i henhold til plan

Risiko

De vesentligste risikoene anses å være:

1) *Kostnadsusikkerhet*

Det er fortsatt en generelt stor kostnadsusikkerhet i prosjektet. Prosjektet er stort og komplekst, med mange kontrakter og grensesnitt.

2) *Ekstraordinær prisvekst*

Prosjektet har opplevd høyere priser på entrepriser enn det som var forventet. Dette tilskrives i stor grad den ekstraordinære prisveksten i bygg- og anleggsmarkedet, og nå i de siste månedene krigen i Ukraina. Prosjektet oppfatter ikke at indeksreguleringen av styringsramme (basert på P50-estimat) og kostnadsramme (basert på P85-estimat) med Statsbyggs SBED-indeks svarer til den reelle markedsutviklingen, og at prisutviklingen således medfører en reell risiko for overskridelse av prosjektets styringsramme.

3) *Forsinkelser som en følge av endret kontraktstrategi*

Som en følge av kostnadssituasjonen vil prosjektorganisasjonen revurdere foreliggende kontrakt- og gjennomføringsstrategi. Det kan bli aktuelt å endre kontraktstruktur og utsette planlagte kontraheringer. Dette kan medføre forsinket ferdigstillelse av prosjektet.

Prosjekter i forprosjektfase – status per første tertial 2022

Prosjekt Nye Aker og Nye Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus HF

Foretaksmøtet i Helse Sør-Øst RHF, ved daværende Helse- og omsorgsminister Bent Høie, stadfestet 24. juni 2016 målbildet for videreutvikling av Oslo universitetssykehus HF. Målbildet innebærer et samlet og komplett regionsykehus inkludert lokalsykehusfunksjoner på Rikshospitalet, et lokalsykehus på Aker og et spesialisert kreftsykehus på Radiumhospitalet.

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente oppstart av forprosjektet i styresak 124-2020; *Oslo universitetssykehus HF – oppstart forprosjekt for Nye Aker og Nye Rikshospitalet.*

Forprosjektet startet i januar 2021 og er planlagt ferdigstilt oktober 2022. Forventet tidspunkt for idriftsettelse er 2030. Arealramme og tidsplan for prosjektet fastlegges i forbindelse med behandling av forprosjektet.

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente justert kostnadsbudsjett for forprosjektfasen i styresak 027-2022; *Oslo universitetssykehus HF – justert forprosjekt for Nye Aker og Nye Rikshospitalet.* Kostnadsbudsjett for gjennomføring av forprosjektet er 760 millioner kroner inklusive merverdiavgift.

Bilde 11: Inngang Barn og unge, Nye Rikshospitalet

Bilde 12: Illustrasjon av Nye Aker sykehus

Fremdrift

Det er i første tertial gjennomført et omfattende arbeid med prosjektutvikling, arealoptimalisering og kostnadstilpasninger som viser forbedret arealeffektivitet og reduserte prosjektkostnader. Den gjennomførte kvalitetssikringen av Nye Aker og Nye Rikshospitalet har gitt nødvendige innspill i bearbeiding av prosjektene, og en rekke av de foreslåtte tiltakene er innarbeidet.

Det er god dialog med Oslo universitetssykehus HF om deres medvirkningsprosess og forankring av løsninger, konsepter og kostnadstilpasninger for prosjektet.

Fremdriftsplanen for forprosjektet er revidert i henhold til styresak 027-2022 *Oslo universitetssykehus HF – justert forprosjekt for Nye Aker og Nye Rikshospitalet*, med leveranse av forprosjektrapport i uke 37, og påfølgende styrebehandling av forprosjektet planlagt innen årsskiftet.

Staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) kunngjorde 1. april 2022 at reguleringsplanarbeidet for Nye Aker og Nye Rikshospitalet skal gjennomføres som statlig plan. KDD har dermed overtatt ansvaret for videre behandling av reguleringsplanene og har bestemt at reguleringsplanene skal legges ut til nytt offentlig ettersyn slik det opprinnelig var planlagt av Oslo kommune. Reguleringsplanforslagene ble lagt ut til offentlig ettersyn 16. mai med høringsfrist 8. juli.

Medvirkning fra brukere, ansatte, tillitsvalgte og vernetjenesten ved Oslo universitetssykehus HF har fulgt revidert fremdriftsplan med gjennomføring av 7. møteserie for 42 medvirkningsgrupper i uke 10 og 11.

Økonomi

Bearbeiding av løsninger og konsepter er videreført, og konsekvenser av programendringer og reguleringsprosessen er innarbeidet i prosjektene. Siste gjennomgang av de samlede kostnadene for Nye Aker og Nye Rikshospitalet viser at basiskalkylen fortsatt er ca. 2-3 prosent over nivået fra konseptfasen. For begge prosjektene er det identifisert tiltak som det arbeides videre med frem mot endelig forprosjektkalkyle som etter planen skal foreligge i uke 25.

Økonomisk oversikt for prosjektet Nye Aker og Nye Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus HF, fremkommer av tabell 5.

Tabell 5: Status økonomi, prosjekt Nye Aker og Nye Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus HF, tall i millioner kroner.

Totalt for prosjektet				Akkumulert for prosjektet		Inneværende tertial		2022
Styringsramme (P50, prisenivå 012018) Sak 063-2020	Styringsramme prisjustert N/A	Sluttprognose	Forpliktet	Planlagt kostnad	Virkelig kostnad	Periode-budsjett	Faktisk i perioden	Årsbudsjett
32.022	N/A	32.022	656	598	508	247	157	680

Alle beløp i tabellen rapporteres inklusive ikke-byggnær IKT.
Virkelig kostnad inkluderer kostnadspådrag fra oppstart av forprosjekt 01-2021.

Styret har godkjent et revidert budsjett for forprosjektet etter innmeldingen av årsbudsjett. I det reviderte budsjettet forlenges forprosjektfasen til oktober (fra mai) samtidig som rammen for forprosjektet økes med 110 millioner kroner. Som følge av dette vil oppstart av detaljprosjektering forskyves tilsvarende, med den konsekvens at årsestimatet for 2022 reduseres.

Hovedaktiviteter i perioden

- Reguleringsplanarbeidet pågår fortsatt, og det har i perioden vært dialog med Plan- og bygningssetaten i Oslo kommune (PBE) om oppdatert planforslag. Mot slutten av perioden ble det klart at Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) vedtok at reguleringsprosessene skal gjennomføres som statlige reguleringer. Prosjektet har bistått i møter for å avklare roller og ansvar knyttet til nytt offentlig ettersyn og videre reguleringsplanprosess

- I samarbeid med Oslo universitetssykehus HF er det gjennomført omfattende medvirkning i perioden. Medvirkningen har i perioden hatt fokus på etablering av standardromskatalog, prøveinstallasjoner av bad og sengerom, og avklaringer vedrørende arbeidsmiljø
- Koordinering av arbeid med ikke-byggnær IKT
- Prosjekteringen har hatt hovedfokus på prosjektutvikling, arealoptimalisering og kostnadstilpasninger
- Arbeid med forprosjektkalkyle er i slutfase

Hovedaktiviteter neste periode

- Bidra til statlig reguleringsprosess i samarbeid med departementet
- Videreføre arbeid med kostnadsoptimalisering av arealer og løsninger i forprosjektet som grunnlag for endelig kalkyle
- Ferdigstille kalkyle og gjennomføre usikkerhetsanalyse av kalkylen
- Gjennomføre møteserie 8 for medvirkning
- Ferdigstille IKT-plan
- Arbeid med forprosjektrapporten

Risiko

Den største risikoen i forprosjektfasen er for høye samlede investeringskostnader.. Det er Oslo universitetssykehus HF sin oppgave å prioritere, og prosjektets ansvar å styre prosessen. Beslutningen om statlig plan har bidratt til å redusere risiko knyttet til regulering, men det er fortsatt risiko for at planmyndighetene vil pålegge utbygger rekkefølgetiltak.

Prosjekt Ny sikkerhetspsykiatri, Oslo universitetssykehus HF

Styret i Helse Sør-Øst RHF vedtok i styresak 068-2021; *Oslo universitetssykehus HF – oppstart forprosjekt for ny sikkerhetspsykiatri*, at avklart kapasitet for lokal sikkerhetspsykiatri for Oslo universitetssykehus HF skal inkluderes i prosjektet, sammen med regional sikkerhetsavdeling og regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri. Regional sikkerhetsavdeling skal ha 32 døgnplasser og lokal sikkerhetspsykiatri 20 døgnplasser. Styret vedtok videre i sak 010-2022; *Oslo universitetssykehus HF – lokalisering av regional seksjon psykiatri og utviklingshemning/autisme*, at regional seksjon for psykiatri og utviklingshemning/autisme (PUA) skal samlokaliseres med Ny sikkerhetspsykiatri, som en del av prosjektet. For PUA planlegges det med en kapasitet på 12 døgnplasser.

Bilde 13: Illustrasjon fra planforslag for lokasjonen Ila sør, Regional sikkerhetsavdeling, Oslo universitetssykehus HF.

Fremdrift

Forprosjektet starter formelt fra og med april.

Økonomi

Tabell 6: Status økonomi, prosjekt Ny sikkerhetspsykiatri, Oslo universitetssykehus HF, tall i millioner kroner

Totalt for prosjektet				Akkumulert for prosjektet		Inneværende tertial		2022
Styringsramme (P50, prisenivå 012017) Sak 070-2017	Styringsramme prisjustert	Sluttprognose	Forpliktet	Planlagt kostnad	Virkelig kostnad	Periodebudsjett	Faktisk i perioden	Årsbudsjett
962*	N/A		45	70	5	70	5	163

Alle beløp i tabellen rapporteres inklusive ikke-byggvær IKT.

* Styringsrammen er basert på vedtatt konseptrapport juni 2017 og inkluderer ikke LSA og PUA. Rammen vil bli justert gjennom egen styresak.

Prosjektets omfang er utvidet med lokal sikkerhetspsykiatri (styresak 068-2021) og regional seksjon for psykiatri og utviklingshemning/autisme (PUA) (styresak 10-2022). Den opprinnelige styringsrammen vil derfor bli revidert som en del av forprosjektet.

Årsbudsjett i tabellen over inneholder forventet aktivitet knyttet til forprosjektet og innmeldt likviditetsbehov for forberedende arbeider. Lavere produksjon i perioden skyldes at forprosjektet startet opp i april, og at forberedende arbeider ikke er planlagt gjennomført før til høsten (periodiseringsavvik). Prosjektet vil søke å starte med forberedende arbeider (flytting av gartneri og etablering av parkeringsplasser) høsten 2022.

Hovedaktiviteter i perioden

- Prosjektstyret er konstituert og avholdt sitt første møte i mars 2022
- Kommunal- og distriktsdepartementets planavdeling har ferdigstilt planforslaget og sendt dette frem til politisk behandling
- Prosjektet har kontrahert NCC for utarbeidelse av forprosjektet i en samspillsentreprise.
- Forprosjektfasen er igangsatt, og prosjektorganisasjonen er samlokalisert med entreprenøren i Østensjøveien 27
- Verdiberegning/takst av tomten er utført, og dialog med Statsbygg (selger) om betingelser for erverv av tomt pågår

Hovedaktiviteter neste periode

- Oppdatering av kostnadsestimat og utarbeiding av styresak om revidert ramme for prosjektet etter at lokal sikkerhet og regional seksjon for psykiatri og utviklingshemning/autisme (PUA) er tatt inn
- Forberede kontrahering av entreprenør for forberedende arbeider, herunder grunnlag for styrebehandling
- Utarbeide notat for prosjektets ambisjoner for miljø og bærekraft
- Gjennomføre medvirkningsprosesser med Oslo universitetssykehus HF

Risiko

De vesentligste risikoene anses å være:

- Markedsutviklingen med økte priser, uforutsigbar leveransekapasitet på materialer og tilgang på arbeidskraft
- Grunnforhold; grunnundersøkelser er bestilt
- Tunnel for ny vannforsyning til Oslo; hensynssone rundt tunneltrasé kan komme i konflikt med boring for energibrønner

Prosjekt Samling av sykehusbasert psykisk helsevern, Akershus universitetssykehus HF

Styret i Helse Sør-Øst RHF behandlet i sak 133-2020; *konseptrapport for samling av sykehusbasert psykisk helsevern* med en styringsramme på 815 millioner kroner (P50-estimat, prisnivå april 2020). Prosjekteier er Akershus universitetssykehus HF.

Prosjektet skal samle sykehusbasert psykiatri på Nordbyhagen, og består av følgende delprosjekter:

- a) Tilbygg for voksenpsykiatri – 8.179 kvadratmeter
- b) Tilbygg for barne- og ungdomspsykiatrien – 1.013 kvadratmeter
- c) Nytt parkeringsareal under bakken for 130 biler/ca. 3.500 kvadratmeter
- d) Ombygging av nåværende bygningsmasse – 1.457 kvadratmeter

Bilde 14: Skisse som viser plassering av sykehuspsykiatri på Nordbyhagen, Akershus universitetssykehus HF

Fremdrift

Prosjektet startet forprosjektfasen januar 2022, basert på lånetilsagn gitt over statsbudsjettet for 2022. Prosjektstyret har besluttet entreprisestrategi og startet anskaffelsesprosess for totalentreprise med integrert prosjektutvikling. Forprosjektfasen forventes å løpe til første kvartal 2023 (B4-beslutning i henhold til *Veileder for tidligfasen i sykehusbyggprosjekter*).

Økonomi

Tabell 7: Status økonomi, prosjekt Samling av sykehusbasert psykisk helsevern, Akershus universitetssykehus HF, tall i millioner kroner.

Totalt for prosjektet				Akkumulert for prosjektet		Inneværende tertial		2022
Styringsramme (P50, prisnivå 042020) Sak 133-2020	Styringsramme prisjustert 01.12.2021	Sluttprognose	Forpliktet	Planlagt kostnad	Virkelig kostnad	Periode-budsjett	Faktisk i perioden	Årsbudsjett
815	897	897	5	16,5	3,6	16,5	3,6	49

Alle beløp i tabellen rapporteres inklusive ikke-byggnear IKT.

Det foreligger ingen vesentlige avvik. Det er noe lavere kostnadspådrag enn forutsatt på grunn av mindre timeforbruk for byggherreadministrasjon.

Hovedaktiviteter i perioden

På bakgrunn av besluttet entreprisestrategi er det utlyst en konkurranse hvor prosjektet anskaffer en entreprenør med tilhørende rådgivere for tidlig involvering. Det er gjennomført en kvalifisering av tilbydere til prosjektet, som inviteres inn til å inngi tilbud med tilbudsfrist 5. mai 2022.

Det er gjennomført grunnundersøkelser. Den geotekniske vurderingen viser at grunnforhold er mer krevende enn hva som ble lagt til grunn i konseptfasen, blant annet ved at det er avdekket kvikkleire på deler av utbyggingsområdet. Prosjektet gjennomfører flere mulighetsstudier for å optimalisere plassering av bygningskonstruksjonene, i forhold til de stedlige grunnforhold.

Det er etablert et program for medvirkning og møteserie er implementert ut fra dette programmet.

Hovedaktiviteter neste periode

De sentrale aktivitetene i neste periode er inngåelse av entreprisavtale for samspill. Det planlegges for oppstart av prosjektering, og byggherrens forberedende medvirkningsarbeid skal ferdigstilles.

Risiko

1) Grunnforhold

Det er oppdaget kvikkleire med store dybder til fjell på deler av utbyggingsområdet, noe som kan få betydning for prosjektøkonomien. Det er særlig parkeringsanlegget som er eksponert for denne risikoen. Det er gjennomført en mulighetsstudie for alternativ plassering av parkeringsanlegget. Studien viser at det er mulig, men sannsynligvis mer kostbart å bygge ved alternativ plassering sammenlignet med å foreta massestabiliserende tiltak ved opprinnelig plassering. Parkering er innarbeidet som en opsjon i utlyst entreprise, for å kunne ha frihet for å trekke dette ut av oppdraget.

2) Markedsusikkerhet

Stor byggeaktivitet i Oslo-området i tillegg til en usikker verdensøkonomi gir usikkerhet rundt prosjektets realisering og økonomi. Besluttet entreprisestrategi, basert på en samspillskontrakt med tidlig involvering av entreprenør, minimerer denne risikoen og gir byggherre de beste forutsetninger til å styre prosjektet innenfor styringsrammen.

3) Undervurdering av kompleksitet ombygging

Nødvendig ombygging av eksisterende lokaler er kalkulert med en lav kostnad per kvadratmeter. Ombygginger har erfaringsmessig vist seg til eksponert for omfangsvekst, særlig på grunn av tekniske anlegg. Det er i medvirkningsaktiviteter rettet særlig fokus rundt grensesnitt for prosjektet sett opp mot eksisterende tekniske anlegg.

- 4) *Forskjell i modningsgrad mellom voksenpsykiatri og barne- og ungdomspsykiatri*
Organisasjonsutviklingsprosjektet for voksenpsykiatrien har kommet lenger enn for barne- og ungdomspsykiatrien. Dette betyr at byggeprosjektets prosjektering får et mindre modent prioriteringsgrunnlag ved løsninger for Barne- og ungdomspsykiatrien. Det er igangsatt en egen medvirkningsprosess for Barne- og ungdomspsykiatrien for å redusere forskjellen i modenhetsnivå.
- 5) *Kulvertløsningen medfører driftskompleksitet*
Planlagt kulvert for varetransport lar seg ikke kombinere med persontransport. Behov for persontransport må derfor løses på annen måte, eventuelt i egen kulvert. Kompleksitet som følge av grunnforhold eller begrensninger i prosjektøkonomi kan begrense muligheten for en langsiktig driftseffektiv løsning. Det er igangsatt en mulighetsstudie for å se på alternativ trase for kulvert.

Prosjekt Utbygging somatikk Skien, Sykehuset Telemark HF

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente konseptrapporten i styresak 132-2020; *Sykehuset Telemark HF – konseptfase for utbygging somatikk Skien*, med styringsramme på 1 089 millioner kroner. Prosjekteier er Sykehuset Telemark HF.

Prosjektet Utbygging somatikk Skien, er et prosjekt for å utvikle sykehuset i Skien gjennom tre delprosjekter:

- Nytt strålesenter for Telemark og Vestfold sykehusområde med to lineær akseleratorer (linac) og utvikling av kreftsentre for Sykehuset Telemark HF
- Nytt sengebygg med 101 døgnplasser
- Utvidet og ombygd akuttsenter med avklaringspost med 15 sengerom

Bilde 15: Mulig utforming av område basert på konseptarbeidet for prosjekt Utbygging somatikk Skien, Sykehuset Telemark HF

Status

Prosjektet startet forprosjektfasen januar 2022, basert på lånetilsagn gitt over statsbudsjettet for 2022.

Helseforetaket har i perioden arbeid med:

- Etablering av kontraktstrategi
- Etablere prosjektorganisasjon og prosjektleder fra Sykehusbygg HF
- Kontrahere arkitekt og rådgivende ingeniører
- Forberede medvirkningsprosesser

Prosjekter i konseptfase – status per første tertial 2022

Videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF

Konseptfasen for Videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF hadde formell oppstart i desember 2021, med første styringsgruppemøte 14. desember. Prosjektet skal utrede to alternativer, ett alternativ med et Mjøssykehus lokalisert i Moelv, og et null-pluss alternativ, med erstatningssykehus for sykehuset i Hamar.

Bilde 16: Sykehuset Innlandet HF's optaksområde

Status

I perioden har prosjektorganisasjonen arbeidet med å forberede underlag for B3A-beslutning med valg av hovedalternativ. Det har også vært gjort en omfattende jobb med utredning av tomt for både alternativ Mjøssykehuset og null-pluss-alternativet med erstatningssykehus for sykehuset i Hamar. Beslutningsunderlaget for B3A, samt valg av tomt, skal ferdigstilles til medio august, og vil deretter behandles i styrene for Sykehuset Innlandet HF og Helse Sør-Øst RHF. Etter at retningsvalg (beslutning B3A) og tomt er vedtatt, vil prosjektet fortsette utvikling av det valgte alternativet fram mot behandling av konseptfasen (B3) i styret i Helse Sør-Øst RHF.

Prosjekt Byggetrinn 3, Sunnaas sykehus HF

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente at prosjektet videreføres til konseptfase i styresak 117-2021; *Sunnaas sykehus HF – videreføring til konseptfase for byggetrinn 3*. Prosjekteier er Sunnaas sykehus HF.

Status

Prosjektet har i perioden gjennomført arbeider med steg 1 av konseptfasen. Etter kvalitetssikring og risikovurdering viser kalkylene en noe høyere kostnad enn det som var rapportert ved innsending av søknad om oppstart konseptfase.

I hovedsak knytter kostnadsøkningen seg til følgende forhold:

- Økt areal pga. økt brutto-/nettofaktor
- Prisstigning iht. indeks juli 2021 – mars 2022
- Markedsusikkerhet

Prosjektet vil arbeide videre med riskoreduserende tiltak knyttet markedsusikkerhet, nybyggkostnader og vurdering av brutto/nettofaktor i steg 2 av konseptfasen.

Hovedaktiviteter neste periode

- Slutføring av steg 1, med beslutning om hovedprogram og anbefaling av hovedalternativ (B3A) for videreføring til steg 2 av konseptfasen.

Prosjekt Akuttbygg Kristiansand, Sørlandet sykehus HF

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente at prosjektet videreføres til konseptfase i styresak 142-2021; *Sørlandet sykehus HF – videreføring til konseptfase for akuttbygg Kristiansand*. Prosjekteier er Sørlandet sykehus HF.

Status

Hovedaktivitetene i perioden har vært knyttet til anskaffelse av arkitekter, rådgivende ingeniører, rådgivere som skal bistå i gjennomføringen av konseptfasen og rådgivere for ekstern kvalitetssikring av prosjektet. Prosjektet har oppbemannet prosjektorganisasjonen med ressurser fra Sykehusbygg HF og Sørlandet sykehus HF og er i løpet av første tertial bemannet i henhold til planen.

Brukermedvirkningsmøter har pågått i forbindelse med utviklingen av hovedprogrammet. I mars var de prosjekterende rådgivende på plass og i gang med arbeidet. Det har vært en kort og intensiv periode for å gjennomføre en mulighetsstudie. I parallell med dette har prosjektet utarbeidet utkast til hovedprogram. Rådgivergruppene leverte sitt underlag til alternativene for B3A-vurderinger i henhold til avtalt frist den 7. april 2022. I etterkant ble det gjennomført en kvalitativ evalueringsprosess av alternativene. Evalueringsprosessen ble gjennomført av Sørlandet sykehus HF og Sykehusbygg HF. Samtlige kalkyler lå over gitt planleggingsramme på 1 milliard kroner.

På bakgrunn av dette utarbeidet prosjektet en sammenstilt oppsummering, der det ble drøftet ulike muligheter for veien videre. Saken ble behandlet på styringsgruppemøte den 26. april 2022 og det ble besluttet å utvide steg 1 av konseptfasen for å se på muligheten for å bearbeide løsningsforslagene og søke kostnadsreduksjoner som bringer kalkylene i overensstemmelse med den gjeldende planleggingsrammen.

Som følge av dette besluttet styringsgruppen å utvide konseptfasens steg 1 med seks måneder. Helseforetaket legger til grunn at utvidelse av konseptfasen ikke medfører utsettelse av planlagt ferdigstilling av bygget i 2028.

Prosjekt Kreft- og somatikkbygg, Akershus universitetssykehus HF

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente at prosjektet videreføres til konseptfase i styresak 120-2021; *Akershus universitetssykehus HF – videreføring til konseptfase for kreft- og somatikkbygg*. Prosjekteier er Akershus universitetssykehus HF.

Status

Prosjektets styringsdokument ble vedtatt 15. februar 2022. Det er utfordrende å avgrense prosjektet ut ifra mandat og prosjektinnrammingsrapport.

Styringsgruppen er av den oppfatning at siden det pågår og er planlagt flere avklaringer om virksomhetsinnhold som krever ytterligere behandling av Helse Sør-Øst RHF og Akershus universitetssykehus HF i løpet av innværende år, bør tidsrammen for konseptfasen utvides for å avvete konklusjonen i prosesser av betydning for virksomhetsinnhold. Styringsgruppen ba derfor prosjekteier ved administrerende direktør ved Akershus universitetssykehus HF om å forlenge konseptfasen med ett år.

Fordi den mest aktuelle plasseringen på tomten ikke er tilgjengelig før 2026 og på grunn av rokkeringer og avhengigheter til andre prosjekter, vil forlengelse ikke få konsekvenser for planlagt byggestart.

Prosjektet er i gang med utredning av alternative plassering og volumstudier, som kan tilpasses ulike utfallsscenarioer av virksomhetsavklaringene. Det vises i den forbindelse til administrerende direktørs driftsorienteringer i sak 063-2022 om oppgavefordeling og bydelsfordeling i Oslo sykehusområde, samt sak 074-2022; *Oppgavedeling i Oslo sykehusområde* til behandling i styremøtet 22. juni.

3. Administrerende direktørs anbefaling

De regionale byggeprosjektene er store og komplekse prosjekter som representerer betydelige samfunnsverdier. Prosjektene er av stor betydning for det aktuelle helseforetaket, regionen og samfunnet for øvrig.

Administrerende direktør konstaterer at samtlige utbyggingsprosjekter i hovedsak følger vedtatte planer for tid, kostnad og kvalitet, men at to av prosjektene; Nytt sykehus i Drammen og Livsvitenskapsbygget, har vesentlige økonomiske utfordringer etter at den

urolige markedsituasjonen har inntruffet på et sårbart tidspunkt med mange, store anskaffelsesprosesser. Også prosjektstyret for Nye Aker og Nye Rikshospitalet vurderer at endringene i markedsrisikoen kan påvirke de kommende anskaffelsene, selv om disse fortsatt ligger noe lengre fram i tid. Også ved Radiumhospitalet er den økonomiske situasjonen krevende, men av mindre omfang enn i prosjektene omtalt over. Identifiserte risikoforhold i prosjektene følges opp i prosjektstyrene frem mot neste tertialrapportering. Prosjektene Sørlandet sykehus HF Akuttbygg Kristiansand og Akershus universitetssykehus HF Kreft- og somatikkbygg har begge bedt om mer tid til gjennomføring av konseptfasen, i forhold til mandat og opprinnelige planer.

Markedssituasjonen vurderes spesielt, både i prosjektene og på porteføljenivå. Administrerende direktør har opprettet et innsatsteam bygg som skal overvåke og iverksette tiltak for å redusere risiko for porteføljen av regionalt prioriterte byggeprosjekter. Ett av de første områdene innsatsteamet arbeider med er oppfølging av innhentet rapport om risikovurdering av dagens markedsituasjon og materialkostnader. Innsatsteamets arbeid vil bli høyt prioritert fremover.

Nytt sykehus i Drammen har inngått majoriteten av entreprisekontraktene, og de siste vil kontraheres i andre og tredje tertial. Fremdriften er god, men prosjektet er sårbart for forsinkelser. Prosjektet har i perioden gjennomført en usikkerhetsanalyse av investeringskostnad, som viser en forventet kostnad over godkjent styringsramme. Styret i Helse Sør-Øst RHF har blitt underrettet om forholdet i styresak 041-2022; *Vestre Viken HF - Nytt sykehus i Drammen. Kontraktsmessige forhold*. Administrerende direktør har iverksatt tiltak for å sikre god kontroll og styring med videre kostnadsutvikling i prosjektet.

Livsvitenskapsbygget har hatt en negativ kostnadsutvikling i første tertial, og det er en risiko for at prosjektet overskrider godkjent styringsramme. Prosjektet vil vurdere kontraktstrategien på nytt, med hensikt å finne en mest mulig kostnadseffektiv gjennomføringsmodell. Dette er et godt grep med hensyn på de krevende forutsetningene prosjektet opererer under i dag.

Radiumhospitalet opplever også at styringsrammen trues som følge av markedsituasjonen. Prosjektet rapporterer fortsatt gjennomføring innenfor styringsrammen, og at de har bedre kontroll på framdriften etter iverksatte tiltak i tråd med tidligere rapportering. Dessverre medfører urolighetene i markedet at den økonomiske risikoen har økt i perioden. Det er utarbeidet en samlet plan for overlevering av nybygget til Oslo universitetssykehus HF.

Nye Aker og Nye Rikshospitalet har redusert risiko knyttet til reguleringsplanprosessen som følge av beslutning om statlig planprosess. Markedsusikkerhet og arealutviklingen i prosjektet medfører press på styringsrammen. Det er iverksatt tiltak for å få kontroll og oversikt over arealutviklingen, og det jobbes også med å tiltak for å håndtere den ekstraordinære utviklingen i entreprenørmarkedet.

Øvrige risikoelementer og avvik som er rapportert fra de regionale byggeprosjektene, vurderes å være innenfor det risikobildet som må forventes i de fasene prosjektene er i.

Dagens SHA-rapportering er i stor grad prosjektbasert. Det vil bli jobbet videre med utvikling av egnede HMS-indikatorer for den samlede porteføljen i neste periode.

Administrerende direktør anbefaler at styret tar status per første tertial 2022 for regionale byggeprosjekter til etterretning.

Trykte vedlegg:

- Vedlegg 1 Notat SHA oppfølging i sykehusprosjekter 13. mai 2022.pdf

Utrykte vedlegg:

- Ingen